

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАВЧАЛЬНО-НАУКОВА УСТАНОВА
«АКАДЕМІЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою ДННУ «Академія фінансового управління»

Протокол № 11 від 27 вересня 2022 р.

Віце-президент ДННУ «Академія
фінансового управління»

О. О. Любіч

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічна безпека держави

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітньо-наукова програма
тип дисципліни

третій (освітньо - науковий) рівень
05 «Соціальні та поведінкові науки»
051 «Економіка»
«Економіка»
обов'язкова

Київ-2022

Автор:

Кузьмінська Ольга Едуардівна, кандидат економічних наук, доцент, професор Інституту післядипломної освіти ДННУ «Академія фінансового управління».

Рецензенти:

Олійник Яна Вікторівна – д.е.н., доцент, директор Інституту післядипломної освіти ДННУ «Академія фінансового управління»,

Корнєєва Юлія Володимирівна – д.е.н., завідувач відділу макроекономічного регулювання та міжнародних економічних відносин НДФІ ДННУ «Академія фінансового управління», гарант ОНП «Економіка» (доктор філософії).

Форма навчання —	очна (денна), заочна
Семестр —	2
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	екзамен
Мова викладання —	українська

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні Інституту післядипломної освіти 01.09.2022 р., протокол № 9.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	8
Тема 1. Сучасна парадигма економічної безпеки держави	8
Тема 2. Національні економічні інтереси та цінності як основа економічної безпеки	8
Тема 3. Системні аспекти забезпечення економічної безпеки держави	9
Тема 4. Інституційне забезпечення регулювання рівня економічної безпеки держави	9
Тема 5. Виклики та загрози як безпекові деструкти: значення для України	10
Тема 6. Методологічні підходи до вимірювання та оцінки рівня економічної безпеки держави	10
Тема 7. Стратегічне державне планування у сфері економічної безпеки.	11
Безпекові пріоритети України в контексті викликів і загроз глобалізованого світу	
3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	12
4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ	14
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	15
6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	15
6.1. Нормативно-правові акти	15
6.2. Основна література	16
6.3. Додаткова література	16
6.4. Інформаційні ресурси	17

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Економічна безпека держави» є однією з обов'язкових компонент освітньої складової підготовки докторів філософії за освітньо – науковою програмою «Економіка». Навчальний процес орієнтований на самостійне вивчення і проведення лекційних, практичних занять, консультацій, поточного контролю, та підсумкового контролю у формі екзамену. Поточний контроль здійснюється шляхом усного опитування, проведення письмової контрольної роботи, виконання індивідуальних завдань для самостійного опрацювання.

З метою створення безпечних умов організації навчального процесу передбачена можливість проведення усіх занять в Академії у дистанційному режимі із використанням хмарного сервісу організації відеозв'язку ZOOM.

Анотація навчальної дисципліни.

Питання економічної безпеки держави в умовах глобалізації набувають важливого значення у практичній підготовці докторів філософії. Опанування навчальної дисципліни «Економічна безпека держави» дозволить здобувачам вищої освіти вільно орієнтуватися у питаннях, пов'язаних з економічною безпекою держави, зокрема, розуміти національні економічні інтереси держави в умовах глобалізації, вміти ідентифікувати ризики і загрози економічній безпеці України, знати стратегічні заходи, спрямовані на посилення здатності держави до захисту національних економічних інтересів від зовнішніх та внутрішніх загроз, а також здатності національної економіки зберігати та поновлювати процес суспільного відтворення; знати місце економічної безпеки в системі національної безпеки та складові економічної безпеки: фінансову, виробничу, зовнішньоекономічну, інвестиційно – інноваційну, макроекономічну, демографічну, енергетичну, продовольчу, соціальну безпеки; знати методику розрахунку індикаторів економічної безпеки; вміти опрацьовувати зміст нових законодавчих актів, інструктивно-нормативних документів у безпековій сфері.

Мета дисципліни: поглибити комплекс теоретико-методичних знань, об'єднаних логікою засвоєння основної концепції економічної безпеки держави в умовах глобалізації та набуття на цій основі практичних навичок з формування інформаційного забезпечення безпекової сфери, а також формування високого рівня політичної свідомості, громадської культури та патріотизму.

Відповідно до окресленої мети, **завдання** викладання дисципліни полягають у набутті знаннєвих компетенцій щодо функціонування системи національної безпеки держави, та економічної безпеки, як її компонента, в умовах глобалізації.

Завдання деталізовано за такими напрямками:

А) змістовного характеру:

– надати аспірантам поглиблені знання щодо функціонування системи національної безпеки держави загалом, та економічної безпеки, як її складової частини;

- розкрити особливості інституційного забезпечення регулювання рівня економічної безпеки держави;

Б) науково-теоретичного характеру:

- поглибити навички пошуку нормативно-правових документів, опрацювання їх змісту та узагальнення;

- сформуванати навички аналізу та порівняння положень чинних національних та міжнародних нормативно-правових актів у безпековій сфері, та обґрунтування можливих напрямів гармонізації їх положень;

- навчити поєднувати в процесі вивчення змісту нормативно-правових документів принципи теоретичності та раціональності з метою вдосконалення та поглиблення їх змістовного наповнення з урахуванням змінюваності ринкового середовища у глобальному вимірі;

- озброїти аспірантів вмінням системно оцінювати зміни у глобальних процесах через їх наукове осмислення і визначати на цій основі зміни в рівні економічної безпеки;

В) методичного характеру:

- надати фундаментальні знання щодо емпіричних методів апробації варіантів удосконалення методик розрахунку індикаторів економічної безпеки;

- навчити встановлювати відповідність практичних потреб щодо безпекової сфери та сформованого теоретичного базису;

- розвинути навички врахування в сфері економічної безпеки синергетичного ефекту від узгодженості всіх використовуваних інструментів забезпечення фінансової, виробничої, зовнішньоекономічної, інвестиційно – інноваційної, макроекономічної, демографічної, енергетичної, продовольчої та соціальної безпеки;

- навчити аналізувати інформацію, узагальнену показниками економічної безпеки, для формування цілісної картини їх динаміки та обґрунтування напрямів забезпечення більш високого рівня економічної безпеки;

- сформуванати вміння критичного осмислення методик визначення показників економічної безпеки в розрізі її складових та їх обґрунтованого вдосконалення;

Г) практичного характеру:

- розвинути навички виконання емпіричних досліджень та вміння узагальнювати відповідні бази даних;

- сформуванати компетентності в частині фінансового моніторингу для їх врахування в процесі підвищення ефективності заходів економічної безпеки держави;

- опанувати підходи до класифікації складових системи національної безпеки держави з метою обґрунтування пропозицій підвищення аналітичності та корисності інформації, що використовується в управлінні безпековою сферою;

- сформуванати комплексне бачення організації державного регулювання у сфері економічної безпеки;

- сприяти розширенню знань компетентностей за основними елементами процесу стратегічного планування у сфері економічної безпеки;

– дати базові основи розуміння ризиків, викликів і загроз у безпековій сфері.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна “Економічна безпека держави” базується на знаннях, уміннях та практичних навичках, отриманих у процесі вивчення таких обов'язкових навчальних дисциплін освітньо – наукової програми «Економіка»: «Студії з економіки», “Управління науковими проектами”. Опанування змістом дисципліни базується також на власному економічному мисленні кожного здобувача, що забезпечується в процесі розуміння змісту економічних категорій, концепцій, принципів та методик.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-наукової програми «Економіка». Навчальна дисципліна «Економічна безпека держави» орієнтована на опанування здобувачами інтегральною компетентністю освітньо – наукової програми: здатністю продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗГІДНО З ОСВІТНЬО- НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ «ЕКОНОМІКА»

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальна компетентність (СК):

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

Програмні результати навчання (РН):

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Теми	Всього, год	Лекції, год.	Практичне/ семінарське заняття, год.	Самостійна робота, год.	Форма оцінювання
1	Тема 1. Сучасна парадигма економічної безпеки держави	15	2	2	11	Доповідь на онлайн-семінарі – «мозковому штурмі»
2	Тема 2. Національні економічні інтереси та цінності як основа економічної безпеки	18	2	2	14	Презентація вирішених практичних завдань
3	Тема 3. Системні аспекти забезпечення економічної безпеки держави	18	2	2	14	Презентація вирішених практичних завдань
4	Тема 4. Інституційне забезпечення регулювання рівня економічної безпеки держави	16	2	2	12	Презентація вирішених практичних завдань
5	Тема 5. Виклики та загрози як безпекові деструкти: значення для України	16	2	2	12	Презентація вирішених практичних завдань
6	Тема 6. Методологічні підходи до вимірювання та оцінки рівня економічної безпеки держави	19	2	2	15	Презентація вирішених практичних завдань, виконання завдань міні – тренінгу
7	Тема 7. Стратегічне державне планування у сфері економічної безпеки. Безпекові пріоритети України в контексті викликів і загроз глобалізованого світу	18	2	2	14	Виконання індивідуальних завдань, підсумкова контрольна робота
Всього навчальних годин		120	14	14	92	-

Підсумковий контроль - письмовий **екзамен**

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Сучасна парадигма економічної безпеки держави

Національна безпека як стан захищеності життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх викликів і загроз. Застосування пізнавальних підходів при дослідженні феномену безпеки: концептуального (онтологічні і гносеологічні основи безпеки); практичного (безпека розглядається у контексті забезпечення потреб окремої особи, суспільства, держави і міжнародної спільноти); ціннісного (філософія безпеки, культура безпеки). Джерела небезпек для людини і соціальних систем та форми прояву небезпек. Природа та сутність феномену безпеки. Плюралізм підходів щодо визначення безпеки. Сучасні уявлення про безпеку як стан індивіда та соціального середовища. Безпека як поєднання динамічних та статичних ознак антропо- і соціогенези. Національна безпека як вищий рівень убезпечення соціального розвитку. Онтологічно-гносеологічний підхід щодо дослідження національної безпеки. Кореляційні залежності між станом національної безпеки та якісними характеристиками соціальних систем. Досвід провідних держав світу щодо забезпечення національної безпеки. Сутність та ієрархія економічної безпеки. Співвідношення понять ризик і загроза. Класифікація загроз. Поняття економічної безпеки. Ієрархізація поняття економічна безпека. Складові економічної безпеки. Концептуальні основи глобальної економічної безпеки. Сутність фінансової, виробничої, зовнішньоекономічної, інвестиційно – інноваційної, макроекономічної, демографічної, енергетичної, продовольчої, соціальної безпеки. Складові фінансової безпеки. Рівні фінансової безпеки. Поняття глобальної фінансової безпеки. Ухилення від оподаткування в глобальному вимірі. Глобальний тіньовий фінансовий сектор. Офшорні схеми. Схеми фінансування відмивання брудних коштів та фінансування тероризму.

Тема 2. Національні економічні інтереси та цінності як основа економічної безпеки

Національні інтереси як сукупність усвідомлених та узгоджених потреб людини (громадянина), суспільства і держави, забезпечення яких є необхідною умовою існування та розвитку соціальних систем – політичної, економічної, воєнної, інформаційної. Взаємозв'язок «національних», «суспільних», «політичних» та «державних» інтересів. Артикуляція та відстоювання національних інтересів як показник стійкості та поступального розвитку політичної системи (держави) і громадянського суспільства. Альтернативне тлумачення національних інтересів як життєво важливих матеріальних, інтелектуальних і духовних цінностей. Нормативно-правове закріплення національних інтересів. Захист національних інтересів як діяльність соціально-політичного суб'єкта щодо забезпечення національної безпеки. Національні цінності – наявні та ідеальні соціальні, матеріальні та духовні блага, що

задовольняють потреби та інтереси людей і сприяють прогресивному розвитку особи, суспільства і держави. Національна ідентичність у системі цінностей та її криза. Національні цінності як важлива передумова і базова засада забезпечення національної безпеки України. Система національних цінностей як правова, філософська та етична основа для забезпечення подальшого існування держави. Захист національних цінностей як різновид державної та суспільної діяльності щодо забезпечення національної безпеки. Зміст національних інтересів в економічній сфері: активне сприяння сталому розвитку національної економіки, інтеграції України в європейський економічний простір, розвитку співробітництва з іншими державами.

Тема 3. Системні аспекти забезпечення економічної безпеки держави

Система національної безпеки: суб'єкти забезпечення національної безпеки; об'єкти національної безпеки; владні інститути; нормативно – правове регулювання; джерела та суб'єкти продукування загроз національній безпеці. Структурно-функціональний аналіз системи національної безпеки. Формальна та неформальна складові системи. Підсистеми системи забезпечення національної безпеки. Економічна безпека, як основна складова національної безпеки країни. Основні фактори впливу на систему національної (економічної) безпеки.

Система забезпечення національної безпеки: структура, функції, цільова спрямованість, принципи управління. Сектор безпеки і оборони як базовий компонент системи забезпечення національної безпеки, його завдання. Потенціал системи забезпечення та критерії його достатності. Сукупна могутність держави (потенціал держави) та його реалізована частина як сила держави в контексті забезпечення національної безпеки. Системний підхід у забезпеченні економічної безпеки держави.

Тема 4. Інституційне забезпечення регулювання рівня економічної безпеки держави

Нормативно-правове та інституційне забезпечення регулювання рівня економічної безпеки держави. Функції і завдання державних органів у безпековій сфері. Інституційне забезпечення фінансової, виробничої, зовнішньоекономічної, інвестиційно –інноваційної, макроекономічної, демографічної, енергетичної, продовольчої, соціальної безпеки.

Концептуальні та інституційні засади державної політики у сфері економічної безпеки. Оцінювання державної політики у сфері економічної безпеки, чинники впливу на неї. Правові основи, принципи та суб'єкти державної політики у сфері економічної безпеки. Роль інститутів громадянського суспільства в розробленні та провадженні державної політики у сфері економічної безпеки. Основи державної політики стосовно подолання корупції, тінізації економіки, легалізації незаконних доходів.

Організаційний механізм формування та регулювання рівня економічної безпеки регіону. Сучасні тренди регіоналізації в Євросоюзі: автономія, децентралізація, регіон, регіоналізація.

Тема 5. Виклики та загрози як безпекові деструкти: значення для України

Зміст понять «ризик», «виклик», «загроза», «небезпека». Класифікація загроз національним економічним інтересам. «Ризик» як дисфункціональна характеристика системи національної (економічної) безпеки. Кількісна оцінка рівня небезпек економічній безпеці. Межа переростання потенційних загроз економічній безпеці у реальні, та можливості її визначення. Виклики, загрози та небезпеки у вітчизняних соціально-політичних реаліях.

Діяльність органів державної влади в контексті визначення рівня загроз економічній безпеці. Алгоритм діяльності владних структур: уточнення переліку життєво важливих економічних інтересів суспільства та держави; визначення небезпек щодо їх реалізації; визначення ієрархії небезпек за ступенем їх впливу на життєво важливі інтереси; якісна оцінка загроз та небезпек; кількісна оцінка. Стан задоволення життєво важливих потреб (інтересів) особистості, суспільства і держави як необхідна умова зниження рівня загроз і небезпек.

Режим безпеки: сутність, структура, функції, правовий статус, можливості застосування в Україні. Перелік основних дій (заходів) органів державної влади з метою забезпечення режиму безпеки.

Тема 6. Методологічні підходи до вимірювання та оцінки рівня економічної безпеки держави

Поняття індикатора економічної безпеки. Класифікація показників економічної безпеки. Нормативно правове регулювання визначення рівня економічної безпеки держави. Порядок розрахунку індикаторів фінансової безпеки (індикатори: відношення дефіциту державного бюджету до валового внутрішнього продукту; відношення обсягу державного боргу до валового внутрішнього продукту; відношення обсягу валового зовнішнього боргу до валового внутрішнього продукту; валових міжнародних резервів України; частки довгострокових кредитів у загальному обсязі наданих кредитів; частки непрацюючих кредитів у загальному обсязі наданих кредитів); виробничої безпеки (індикатори: ступінь зносу основних засобів у промисловості; ступінь зносу основних засобів у будівництві; ступінь зносу основних засобів у транспорті, складському господарстві, поштовій та кур'єрській діяльності; частка високотехнологічної продукції у загальному обсязі реалізованої промислової продукції; енергомісткість валового внутрішнього продукту; матеріаломісткість валового внутрішнього продукту; частка доданої вартості за витратами виробництва підприємств, які належать до високотехнологічного сектору переробної промисловості, у загальній доданій вартості за витратами

виробництва; частка доданої вартості за витратами виробництва підприємств, які належать до середньовисокотехнологічного сектору переробної промисловості, у загальній доданій вартості за витратами виробництва; частка працівників, зайнятих на підприємствах, які належать до високо - та середньо - високотехнологічних секторів переробної промисловості у загальній кількості зайнятих працівників у промисловості; відходоємність валового внутрішнього продукту; місце України у рейтингу легкості ведення бізнесу); зовнішньоекономічної безпеки (індикатори: питома вага провідної країни – партнера у загальному обсязі експорту товарів; питома вага провідної країни – партнера у загальному обсязі імпорту товарів; питома вага провідного товару (товарної групи) у загальному обсязі експорту товарів; частка експорту товарів з використанням у виробництві технологій високого і середньовисокого рівня у загальному обсязі експорту товарів); інвестиційно-інноваційної безпеки (індикатори: чистий приріст прямих іноземних інвестицій, відсотків валового внутрішнього продукту; валове нагромадження основного капіталу, відсотків валового внутрішнього продукту; частка кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси), у загальній кількості промислових підприємств; частка обсягу реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств; частка витрат на виконання наукових досліджень і розробок за рахунок державного бюджету, відсотків валового внутрішнього продукту; частка витрат на виконання наукових досліджень і розробок у валовому внутрішньому продукті; місце України у рейтингу за Глобальним інноваційним індексом); макроекономічної безпеки (індикатори: перевищення індексом реальної середньомісячної заробітної плати індексу продуктивності праці в Україні; індекс фізичного обсягу валового внутрішнього продукту; валовий внутрішній продукт у розрахунку на одного зайнятого; індекс споживчих цін на товари та послуги; рівень безробіття населення віком 15–70 років (за методологією Міжнародної організації праці); схильність населення до заощадження; рівень тіньової економіки, відсотків валового внутрішнього продукту). Порогові значення індикаторів економічної безпеки. Експертні методи оцінювання рівня економічної безпеки. Кореляційно-регресійний аналіз в оцінці економічної безпеки.

Тема 7. Стратегічне державне планування у сфері економічної безпеки. Безпекові пріоритети України в контексті викликів і загроз глобалізованого світу

Концептуальні засади стратегічного планування процесу забезпечення національної та економічної безпеки: понятійно-категоріальний апарат, формалізація процесу стратегічного планування та обмеження при його здійсненні. Основні принципи стратегічного планування.

Організаційно-правові засади стратегічного планування процесу забезпечення економічної безпеки: правові основи, суб'єкти та об'єкти.

Розробка Стратегії національної безпеки: підходи до розробки, методологічні основи розробки та оцінки варіантів. Особливості організації стратегічного планування у сфері економічної безпеки. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року, затверджена Указом Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021: основні положення.

Концепції глобалістики та глобальні проблеми сучасності. Основні теорії та категорії. Глобальні процеси природного характеру. Вплив глобалізації на культуру сучасного світу. Глобалізація інформаційних процесів. Глобальне управління та глобальний менеджмент. Зміна парадигми міжнародних відносин в умовах глобалізації. Геополітичний та гео економічний вимір процесів глобалізації. Тероризм як загроза глобальній та національній безпеці. Напрями глобальної еволюції державно-управлінських систем.

Основи політичної глобалістики та глобальні виклики безпеці. Цивілізаційна парадигма в глобалістиці та стратегії міжцивілізаційних взаємодій. Порівняльний аналіз світових цивілізацій. Соціокультурні та політичні аспекти міжцивілізаційного партнерства. Глобальні виклики міжнародній та національній безпеці. Трансформація дефініції «державний суверенітет» в умовах глобалізації.

Безпекові пріоритети України в глобалізованому світі. Євроатлантична інтеграція як безпекова стратегія України. Фактор ЄС у забезпеченні безпекової діяльності Української держави. Стратегічні партнери України на сучасному етапі. Україна в поліцентричному світі.

3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою та враховує результати поточного контролю знань (максимально 50 балів) і екзамену (максимально - 50 балів).

Умови результатів поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Форми контролю	Максимальна кількість балів
Презентація вирішених практичних завдань	«1» x 5 = 5
Перевірка виконання завдань міні – тренінгу	«3» x 1 = 3
Доповідь на онлайн-семінарі – «мозковому штурмі»	«2» x 1 = 2
Перевірка виконання завдань підсумкової контрольної роботи	20
Перевірка виконання індивідуальних завдань для самостійної роботи	«20» x 1 = 20
Всього за поточну успішність	50

З дисципліни «Економічна безпека держави» передбачено такий перелік видів індивідуальних завдань:

- аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою;
- написання есе;
- аналітичний звіт про власні наукові дослідження за відповідною тематикою;
- підготовка презентації (доповіді) за заданою тематикою;
- виконання завдань в рамках дослідницьких проєктів Академії;
- переклад іноземних літературних джерел за заданою проблематикою.

Максимальну оцінку в 20 балів за виконання індивідуальних завдань для самостійної роботи з дисципліни «Економічна безпека держави» здобувач може отримати за дотримання таких умов: відповідності виконаного завдання вимогам щодо розкриття інформації та оформлення матеріалу; повної відповідності теми роботи її змісту; використання численних інформаційних джерел у дослідженні; дотримання логічної послідовності у розкритті положень власної аргументації з визначеної проблематики дослідження; відповідності вимогам з оформлення наукових робіт.

Екзамен проводиться у письмовій формі та оцінюється за 50-ти бальною шкалою. Екзаменаційний білет охоплює всі теми навчальної дисципліни. Кожний екзаменаційний білет складається з 3-х завдань: 2-х питань, що потребують розгорнутої відповіді (максимальна оцінка - 30 балів) та комп'ютерного тестування (максимально 20 балів). Приклад екзаменаційного білету наводиться нижче.

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Екзаменаційний білет № ____

1. Питання, що потребують розгорнутої відповіді.

Максимальна оцінка - 30 балів: 15 балів за розгорнуту відповідь на 1-е питання, та 15 балів за розгорнуту відповідь на 2-е питання. Максимальний бал та критерії оцінювання: 5 – повнота розкриття питання; 5 – логіка викладення думки; 5 – культура писемного мовлення.

1.1. Розкрити зміст процедур розрахунку рівня тіньової економіки за методом "витрати населення - роздрібний товарооборот".

1.2. Дати характеристику діяльності органів державної влади в контексті визначення рівня загроз економічній безпеці.

2. Комп'ютерне тестування (20 тестів).

Максимальна оцінка - 20 балів.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни складається із суми результатів поточного та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка здійснюється за 100-бальною шкалою Академії, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Умови результатів підсумкової оцінки знань здобувачів вищої освіти

100-бальна шкала Академії	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
85–89	B	добре
75–84	C	
70–74	D	задовільно
60–69	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю перескладання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Економічна безпека держави» мають виконуватись здобувачами самостійно. Для оцінювання надаються лише результати власної роботи здобувача.

Роботи, що містять копіювання оригінальних текстів без посилання на джерела інформації, або компіляцію текстів з оригінальних джерел, оцінюються в 0 балів. Усі роботи перевіряються на антиплагіат.

Під час підготовки до відповіді на завдання екзаменаційного білету здобувач може користуватися лише дозволеним переліком матеріалів. Використання інших матеріалів та інформаційних засобів (сторонні друковані матеріали, інтернет, мобільний телефон, планшет, смарт-годинник, додаткові вкладки браузера на комп'ютері (у разі комп'ютерного тестування)) вважається порушенням Етичного кодексу й дає підстави викладачеві відсторонити цього здобувача від виконання екзаменаційних завдань та оцінити результати екзамена в нуль балів.

Якщо під час екзамену виникають питання технічного або іншого характеру (уточнення умови завдання, повідомлення про погане самопочуття), здобувач має право звернутися до викладача.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Кузьмінська Ольга Едуардівна, кандидат економічних наук, доцент, професор Інституту післядипломної освіти ДННУ «Академія фінансового управління».

Email: kuzminska@i.ua

Google Scholar:

<https://scholar.google.com/citations?hl=en&user=zSYrBe0AAA/>

ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6625-7528>

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

6.1. Нормативно-правові акти

1. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджені Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 29.10.2013 № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>.
2. Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>.
3. Основні напрями розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в Україні на період до 2023 року та план заходів щодо їх реалізації, затверджені Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.05.2021 р. № 435-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>.
4. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.
5. Про національну безпеку: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
6. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року, затверджена Указом Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3472021-39613>.
7. Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>.

6.2. Основна література

1. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З.Б., Черевко О.В., Копитко М.І., Зачосова Н.В., Живко М.О., Серeda В.В., Занора В.О., Бієвець А.В.; за ред. Живко З.Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с. URL: <https://cutt.ly/RJJTrPQ>
2. Єфименко Т. І. Фіскальна та монетарна безпека національної економіки : монографія. К.: 2016. 447 с. URL: <https://cutt.ly/YJJTIEo>

6.3. Додаткова література

1. Глобальна та національна безпека: підручник / В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук; за заг. ред. Г. П. Ситника. К.: НАДУ, 2016. 784 с.
2. Кузьмінська О.Е., Абесінова О.К. Удосконалення нормативно-правового забезпечення фінансового моніторингу в Україні. *Фінанси України*. 2021. № 7. С.108-126. (особисто автора - 10 с.). URL: <https://cutt.ly/sJJThP1>
3. Кузьмінська О.Е. Роль фінансового моніторингу як механізму протидії загрозам у сфері економічної безпеки України. *Наукові праці НДФІ*: Зб. наук. праць. 2021. №4. С. 106-123. URL: <https://cutt.ly/oJJTzG5>
4. Розвиток національної системи фінансового моніторингу : монографія / Т. І. Єфименко, С. С. Гасанов, О. Є. Користін та ін. К. : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2013. 380 с.
5. Свірко С.В. Механізми державного управління бюджетною безпекою: монографія. Житомир: Вид. О.О. Євенок. 2021. 436 с.
6. Свірко С.В. Бюджетна безпека як ланцюговий елемент складових державної безпеки: державно-управлінські аспекти. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 5. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=2079>
7. Стоян О.Ю. Глобалізація як кульмінаційний етап формування нової світової політики, що передбачає міжнародну економічну безпеку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 10. С. 9-10
8. Grytsyshen D., Svirko S., Yaremchuk I. Preliminary state audit of the accounting chamber as a tool for prevention of economic criminality in the general government sector. *SOCIOWORLD-SOCIAL Research & Behavioral Sciences*. 2020. Volume 02. Issue 02. P. 4-12
9. Gelepithis M., Giani M.. Inclusion without Solidarity: Education, Economic Security, and Attitudes toward Redistribution. *Political Studies*. Vol 70. Issue 1. 2022. URL: <https://journals.sagepub.com/toc/psxa/70/1>
10. Kryshchanovych M., Akimova L., Gavkalova N., Akimov O., Shulga A. Modern Technologies for Ensuring Economic Security in the Context of Achieving High Efficiency of Public Administration. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. VOL.22. No.2. February 2022. P.362-368. URL: http://paper.ijcsns.org/07_book/202202/20220246.pdf

11. Ovcharenko O., Korotka L., Smiesova V., Kuchkova O., Karpenko R. Economic security of regions: A methodological approach to assessment, management, and legal regulation. *Region*. Volume 9. Number 1. 2022. P. 83-100. URL: <https://cutt.ly/5JJ7N62>
12. Prokopenko O., Martyn O., Bilyk O., Vivcharuk O., Zos-Kior M., Hnatenko I. Models of State Clusterisation Management, Marketing and Labour Market Management in Conditions of Globalization, Risk of Bankruptcy and Services Market Development. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*. VOL.21. No.12. December 2021. P. 228-234. URL: <https://cutt.ly/WJJTQfy>
13. Svirko S. Public security in the context of the objective attention of public administration: a conceptual analysis. *SOCIOWORLD-SOCIAL Research & Behavioral Sciences*. 2021. Volume 04. Issue 02. P. 24-28
14. Solomitsky, A., Semenenko, O., Onofriichuk, P., Slyusarenko, M., Pekuliak, R., & Hrechanyi, M. Substantiation of recommendations on ensuring energy security of the state to increase the level of military security and stability of the national economy. *Journal of Scientific Papers «Social Development and Security»*. 2022. 12(2). P. 44-56. URL: <https://doi.org/10.33445/sds.2022.12.2.4>
15. The Global Risks Report 2021. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2021>

6.4. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <https://fiu.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.